

BOSHLANG'ICH SINFLARDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANIB DARS SAMARADORLIGINI OSHIRISH.

Bahronova Hurriyatxon Hamroyevna

Navoiy viloyati Uchquduq tumani 20-umumiy o'rta ta'lim maktabi

boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich ta'lim bosqichida dars samaradorligini oshirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarning ahamiyati tahlil qilinadi. Yangi ta'lim metodlaridan foydalanish o'quvchilarda mustaqil fikrlash, amaliy ko'nikmalar, ijtimoiy faollik va kreativlikni shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Maqolada ilg'or tajribalar, metodik yondashuvlar va amaliy natijalar asosida innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash yo'llari yoritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar, dars samaradorligi, kreativ yondashuv, AKT, o'quvchilarning faolligi.

Bugungi kunda ta'lim tizimida bo'layotgan tub o'zgarishlar o'qituvchilardan yangicha yondashuvlarni, pedagogik jarayonda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishni talab qilmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilarining darslarga bo'lgan qiziqishini oshirish, bilimlarni samarali o'zlashtirishlarini ta'minlashda innovatsion pedagogik texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar orqali o'quvchilar mustaqil fikrlashga, muammolarni hal qilishga, o'z fikrini erkin ifoda etishga o'rganadilar. Bu esa ta'lim jarayonining sifatli va samarali tashkil etilishiga olib keladi.

Boshlang'ich sinflarda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanib dars samaradorligini oshirish uchun quyidagi yondashuvlar va usullar samarali bo'lishi mumkin:

Interaktiv ta'lim texnologiyalari:

- Raqamli taxtalar va planshetlar: Interaktiv doskalar (masalan, Smart Board) yoki o'quvchilar uchun planshetlardan foydalanib, darsni vizual va qiziqarli qilish mumkin. Masalan, matematika darsida interaktiv o'yinlar orqali hisoblashni o'rgatish.

- O‘quv dasturlari va ilovalar: Kahoot, Quizlet yoki ClassDojo kabi platformalar o‘quvchilarning faolligini oshiradi va bilimlarini o‘ynoqi tarzda mustahkamlashga yordam beradi.

O‘yinlashtirish (Gamification):

- O‘quv jarayoniga o‘yin elementlarini kiritish, masalan, ball to‘plash, guruhlararo musobaqalar yoki virtual mukofotlar tizimi. Bu o‘quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va darsga qiziqishini kuchaytiradi.

- Misol: O‘qish darsida hikoya o‘qib, har bir to‘g‘ri javob uchun “yulduz” berish.

loyiha asosidagi ta’lim (Project-Based Learning):

- O‘quvchilarni kichik loyihalarda ishlashga jalb qilish. Masalan, tabiatshunoslik darsida o‘simliklar haqida mini-tadqiqot o‘tkazish yoki guruhda maket tayyorlash.

- Bu usul o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini va hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

STEAM yondashuvi (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics):

- Fanlararo integratsiya orqali darslarni qiziqarli qilish. Masalan, matematika va san’atni birlashtirib, geometrik shakllardan foydalanib rasm chizish.

- Oddiy robototexnika to'garaklari yoki dasturlash asoslarini o'rgatuvchi Scratch kabi platformalar yosh o'quvchilar uchun juda jozibador.

Virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR):

- AR ilovalar (masalan, Quiver yoki Merge Cube) orqali o'quvchilar virtual muhitda o'rganishi mumkin. Misol uchun, biologiya darsida hayvonlarning 3D modellarini ko'rish.

- Bu texnologiya o'quvchilarning tasavvurini rivojlantiradi va mavzuni chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Differensial ta'lim:

- Har bir o'quvchining qobiliyati va ehtiyojlariga moslashtirilgan vazifalar berish. Masalan, bir guruh o'quvchilar oddiy matn o'qisa, boshqalarga murakkabroq savollar beriladi.

- Texnologiyalar (masalan, Google Classroom) bu jarayonni avtomatlashtirishga yordam beradi.

Raqamli hikoya qilish (Digital Storytelling):

- O'quvchilarga o'z hikoyalarini raqamli platformalarda (masalan, Canva yoki Book Creator) yaratishga imkon berish. Bu ularning ijodkorligini va yozma nutqini rivojlantiradi.

Amaliy maslahatlar:

- O'qituvchi malakasini oshirish: O'qituvchilar innovatsion texnologiyalardan foydalanish bo'yicha doimiy ravishda o'qitilishi kerak.

- Infrastruktura: Maktabda barqaror internet va zamonaviy jihozlar bo'lishi muhim.

- Ota-onalarni jalb qilish: Ular bilan texnologiyalarning foydalari haqida muloqot qilish va uyda ham qo'llab-quvvatlashlarini ta'minlash.

- Vaqtni boshqarish: Texnologiyalar darsning asosiy maqsadiga xizmat qilishi kerak, ularga ortiqcha vaqt sarflanmasligi lozim.

Xulosa.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar boshlang'ich sinf o'quvchilarining darsga qiziqishini oshiradi, ularning ijodiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi. Muhimi, texnologiyalarni maqsadli va muvozanatli qo'llash, shuningdek, o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi samarali hamkorlikni ta'minlashdir.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun samarali o'quv muhiti yaratadi. Ularning darsga bo'lgan qiziqishi, bilimlarni o'zlashtirish darajasi, ijodiy fikrlashi ortadi. O'quv jarayonida interfaol va texnologik yondashuvlardan foydalanish – ta'lim sifatini oshirishda muhim omildir.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun muntazam ravishda innovatsion texnologiyalar bo'yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish.

Darslarda foydalaniladigan texnik vositalarni (interaktiv doska, planshet, internet resurslar) yangilash va kengaytirish.

Dars rejalariga kreativ metodlar, loyihalar va raqamli ta'lim resurslarini kiritish.

Har bir sinfda o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlariga mos keladigan texnologik yondashuvlarni qo'llash bo'yicha metodik qo'llanmalar tayyorlash.

Adabiyotlar

1. Abduqodirov A.A., Begmatova N.X. Ta'lim muassasalarida multimedia texnologiyasidan foydalanish uslubiyoti (Uslubiy qo'llanma)– Qarshi: 2011.

2. Tolipov O`., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - T.:Fan 2006
3. Babayeva D. Nutq o`stirish nazariyasi va metodikasi. TDPU. 2018.
4. N.A.Muslimov, Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To`rayev A.B. Innovatsion ta`lim texnologiyalari – Toshkent: 2015. – 208 bet
5. J.F.Yo`ldoshev, S.A.Usmonov. Pedagogik texnologiya asoslari. Toshkent «O`qituvchi» 2004y